Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2026-531

21.5.2026

Instabank ASA

Utlån

Utlån – refinansiering – kredittkort – forsvarlig kredittvurdering – avslagsplikt?

Klager fikk innvilget både et refinansieringslån på kr 324 535 og et kredittkort med kredittramme på kr 100 000. Klager mente at verken lånet eller kredittkortet skulle ha vært innvilget, og viste til at han blant annet hadde psykiske vansker og slet med avhengighet. Foretaket anførte at både lånet og kredittkortet var innvilget etter en forsvarlig kredittvurdering. Foretaket fikk medhold.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 424 535

Saksfremstilling

Saken gjelder opptak av lån og kreditt, og spørsmålet om foretaket burde ha avslått låne- og kredittsøknaden.

Klager fikk innvilget et nedbetalingslån på kr 324 535 den 6.12.23. Lånet ble brukt til å refinansiere eldre, usikret gjeld. I forbindelse med innvilgelse innhentet foretaket opplysninger fra Samtykkebasert lånesøknad (SBL), likningsdata og gjeldsregisteret. Foretaket la til grunn en inntekt på kr 480 000, hvilket samsvarte med klagers opplyste inntekt på kr 481 000 og innhentede lønnsslipper. Innhentende opplysninger viste at klager verken hadde boliggjeld eller annen sikret gjeld. Av skattemeldingen fremgikk et studielån på kr 118 881, men foretaket la til grunn et studielån på kr 160 000 i tråd med det klager selv hadde oppgitt i søknaden. Den usikrede gjelden som ble refinansiert utgjorde kr 349 398 på innvilgelsestidspunktet, hvilket ga en total gjeld på kr 509 398. Etter å ha tatt høyde for kostnadene knyttet til studiegjeld, skatt, refinansieringslånet og øvrige levekostnader, kom foretaket frem til at klager hadde en netto disponibel inntekt på kr 30 974.

Den 22.12.23 fikk klager innvilget et kredittkort med en kredittramme på kr 100 000. I søknaden oppga han en årsinntekt på kr 510 000. Innhenting av opplysninger fra SBL viste imidlertid en årsinntekt på kr 481 042, hvilket ble lagt til grunn av foretaket. Videre ble det lagt til grunn kr 118 000 i studielån, som samsvarte med både innhentede opplysninger fra skattemeldingen og det klager selv hadde oppgitt i søknaden. Usikret gjeld var på dette tidspunktet kr 398 664. Innhentede opplysninger viste ingen boliggjeld eller annen sikret gjeld, og den totale gjelden utgjorde på innvilgelsestidspunktet kr 516 664. Etter fradrag for skatt, kostnader til studielån, refinansieringslånet, øvrige levekostnader og det nye kredittkortet, beregnet foretaket seg frem til at klager satt igjen med kr 15 909 i netto disponibel inntekt.

Under saksgangen for Finansklagenemnda har klager fremlagt en låneavtale på kr 520 000 med pant i bolig. Låneavtalen ble inngått i april 2023. Foretaket har opplyst at klager ikke informerte om denne gjelden i låne- og kredittsøknaden i desember 2023, og at det heller ikke fremgår boliggjeld eller eierskap til bolig av innhentet skattemelding for 2022. Foretaket opplyste videre at

det bruker Ambita som støtteverktøy for innhenting av boliginformasjon, og heller ikke der var klager registrert som eier av bolig.

Klager har anført at lånet og kreditten aldri burde ha vært innvilget. Klager klassifiserer seg selv som en risikoperson og viser til at han har slitt psykisk og med avhengighet. Han viser også til at han allerede hadde nærmere kr 600 000 i lån og kreditter på innvilgelsestidspunktet. Klager mener at å sitte med nærmere kr 1 million i gjeld, og nesten kr 450 000 i forbruksgjeld med en lønn langt under snittet er uforsvarlig. Klager opplyste også at han har utleggstrekk på kr 20 000 i måneden, og synes det er merkelig at foretaket innvilger kredittsøknadene når det seks måneder tidligere avslo en lånesøknad på grunn av for høy gjeld og lav betjeningsevne.

Finansforetaket har anført at kredittvurderingen og innvilgelse av både lån og kredittkort ble gjort på et forsvarlig grunnlag, og at klager ikke kan få medhold i lemping av låneforpliktelsene.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Det følger av finansavtaleloven § 5-4 at foretaket kan inngå kredittavtale med forbrukerkunde bare dersom forbrukeren har tilstrekkelig kredittevne til å betjene kreditten etter de tilbudte vilkårene. Ved kredittvurderingen kan det etter loven tas hensyn til om kreditten gjelder refinansiering. Dersom kreditt innvilges i strid med § 5-4, kan forpliktelsen lempes etter § 5-5 andre ledd så langt det er rimelig.

Det er et tema i saken om finansforetaket ved sin kredittvurdering av klageren i desember 2023 burde ha tatt i betraktning lånet på kr 520 000, som var tatt opp i annet finansforetak i april 2023. Klageren opplyste ikke om denne gjelden i sine lånesøknader. Lånet var gitt med pant i bolig og fremgikk derfor ikke av gjeldsregisteret. På grunn av tidspunktet for låneopptaket var lånet heller ikke med i tilgjengelige skattemeldinger. Det er etter nemndas syn ikke grunnlag for kritikk mot finansforetaket for at lånet ikke ble tatt i betraktning ved kredittvurderingene. Det er for øvrig heller ikke gitt at kredittvurderingen skulle ha fått et annet utfall om lånet var kjent for foretaket.

Klageren viser også til personlige utfordringer i form av psykiske vansker og avhengighet, og mener at kredittene skulle ha vært avslått på dette grunnlaget. Det er i saken ikke noe som tilsier at finansforetaket burde ha vært kjent med disse forholdene.

Ut fra de opplysningene som var tilgjengelige for foretakets kredittvurdering, var vurderingen og konklusjonen på kredittvurderingen forsvarlig. Kredittvurderingen i desember 2023 skulle ikke ha ført til avslag etter finansavtaleloven § 5-4 for noen av de to kredittene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Finansforetaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trygve Bergsåker (leder), Tom Slungaard (bransjerepresentant) og Eirinn Landgren (forbrukerrepresentant).